

ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Оксана Володимирівна ПАНАСЮК,

*кандидат юридичних наук, доцент, завідувач
кафедри юридичних дисциплін
Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ,
orcid.org/0000-0003-1621-687X*

Стаття 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення хоча і називається «Види адміністративних стягнень», являє собою їх систему, сформовану в порядку зростання суворості покарання.

Для того, щоб класифікувати адміністративні стягнення необхідно сформулювати певні критерії їх розмежування на види. Аналіз представлених у науці видів адміністративних стягнень дозволив нам запропонувати власну їх класифікацію.

Відповідно до статті 24 КУпАП адміністративними стягненнями є:

- попередження;
- штраф;
- оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;
- конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;
- позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання);

- позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- громадські роботи;
- виправні роботи;
- суспільно-корисні роботи;
- адміністративний арешт;
- арешт з утриманням на гауптвахті.

Також вказана норма КУпАП передбачає адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок, не включаючи при цьому вказаний захід до переліку адміністративних стягнень [1].

По-перше, адміністративні стягнення можна класифікувати залежно від характеру позбавлень (наслідків), які вони спричиняють особі, що притягується до адміністративної відповідальності:

- адміністративні стягнення, що спричиняють наслідки морального характеру (практично всі види адміністративних стягнень);
- адміністративні стягнення, що спричиняють наслідки особистісного характеру: попередження; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті;
- адміністративні стягнення, що спричиняють наслідки майнового характеру: штраф, оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення, виправні роботи;
- адміністративні стягнення, що спричиняють наслідки організаційно-правового характеру – позбавлення спеціального права; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

По-друге, в залежності від виду суб'єкту, до якого застосовується адміністративне стягнення:

- адміністративні стягнення, які застосовуються як до юридичних так і до фізичних осіб (штраф);
- адміністративні стягнення, які застосовуються до фізичних осіб (позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину, громадські роботи, виправні роботи, суспільно-корисні роботи, адміністративний арешт, арешт з утриманням на гауптвахті);
- адміністративні стягнення, які застосовуються до фізичних осіб зі спеціальним статусом (позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, арешт з утриманням на гауптвахті, адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок).

По-третє, розмежування адміністративних стягнень, за значимістю. Дану підставу законодавець передбачив та прописав у ст. 25 КУпАП.

- основні адміністративні стягнення (попередження; штраф; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину, громадські роботи; виправні роботи; суспільно-корисні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті);

- виключно додаткове адміністративне стягнення (позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю);

- комбіновані адміністративні стягнення – це адміністративні стягнення, які застосовуються і як основні, і як додаткові (оплатне вилучення предмету, конфіскація предмету та позбавлення спеціального права).

По-четверте, за колом осіб, які уповноважені їх призначати:

- адміністративні стягнення, які призначаються лише судом (суддями): оплатне вилучення предмету, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); громадські роботи; виправні роботи; суспільно-корисні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті; адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок;

- адміністративні стягнення, які призначаються органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та адміністративними комісіями (попередження; штраф).

Отже, проведена класифікація адміністративних стягнень надає можливість прояснити основні риси, що властиві стягненням, детальніше розібратись з механізмом їх впливу на деліквента та зрозуміти напрямки вдосконалення їх застосування.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/>.